

Slovenija izhaja vsaki teden dvakrat, in seer vsaki torek in petik. Cenaza celo leto po pošti je 4 gold. 40 kr., za pol leta 2 gl. 20 kr., za ene kvatre 1 gl. 10 kr. Ako se pa iz založnice v Ljubljani na bregu hiš, št. 190 jemlje, se plača za celo leto 4 gl., za pol leta 2 gl., za ene kvatre 1. gl. Za celoletno pošiljanje na dom v Ljubljani se odrajtuje še pol gold.

Slovenija.

V petek 29. Sušca 1850.

Naznanilo.

S koncom tekočega mesca bo „Slovenija“ v moji zalogi izhajati nehala. Ker se je pa več p. n. gospodov nanjo za pol ali za celo leto naročilo, stopim torej s ponižno prošnjo prednje, da bi se blagovolili na nov, politiški časopis „Ljubljanski Časnik“, ktere ga bo gospod fajmošter Blaž Potočnik vredval in ki bo v moji zalogi prihodnji mesec izhajati začel, naročiti. Ker je celoletna cena „Ljubljanskega Časnika“ s poštnino vred 7 gold.; toraj prosim, da bi mi tisti p. n. gospodi, ki so se za pol leta naročili, 35 kr.; in tisti, ki so za celo leto naročnino poslali, 1 gold. 45 kr. v pismih z opasko „naročirni denarji“ pred ko bo mogoče poslali blagovolili. Tisti gospodje pa, kateri ne mislijo na „Ljub. Casnik“ naročiti, naj nam pervega, ki ga bodo dobili, po pošti retour pošljejo; to nam bo znamenje jim ostanek od naročirnega denarja za „Slovenijo“ tudi nazaj poslali. — Ljubljana 8. marca 1850.

Jožef Blaznik, tiskar in založnik.

Austrijsko cesarstvo.

Iz Kaple na Koroškem. Te dni so bila tukaj šolska spravevanja. V drugem razredu, kjer se slovenski jezik za posebni predmet učijo, so otroci lepo gladko brali, tudi slovenski lepopisi so se vidili, in tudi v slovnici g. Janežiča so nekoliko izurjeni. Otroci sploh kažejo ljubav do materščine, tudi od učiteljev celega kroga se reči mora, da so za slovenščino vneti, in da ji hočejo odločiti prostor, kateri se ji spodobijo; ali žalibog, kakor drugod, tako bodo tudi tu zaverani, i narodno izobraženje bode sovražno gledano od vseh strani. Ministerialni i konzistorialni razglasi kakoršnega koli zapopadka se vsi lepo podpišejo, potem pa v nemar puste. Tako se pri nas spoštujejo postave predpostavljanih, katerim smo pokorsino i spoštovanje obljubili! — Zavera jih tudi ljudstvo samo, ko pravi: „Otroci slovenski že tako znajo, le nemški naj se uče; potemtakem bi tudi nemci lahko rekli: Otroci nemški že tako znajo, le slovenski naj se uče, in evo čudo! Nekí bebec je clo izustil: „Moji otroci so že tako dosta neumni, če se bodo še slovenski učili, potem bodo popolnoma zabiti“. In to se od več strani čuje, tako da se zares sme potegnuti paralela med slovenskim ljudstvom in nekadanjim izraelskim po previdnosti božje izvodjenim iz sužnosti Egiptjanov, tode ove sužnosti tako navadjenim, da je bolj hrepenelo po njej kakor po deželi, kjer se mleko i med cedi. Žalostno do duše! — Kje pa leži uzrok teh žalostnih perkazov? Kdor ga vediti hoče, naj bere peti zvezik od „Deutsche Monatschrift aus Kärnten“, ktero vredjuje znani g. Rizzi, in ktere bi v nobeni hiši menkati ne smelo, zraven se pa tudi prepričal bo, da le na praktični ne papirni enakopravnosti vsih narodov leži obstoj i blagor Austrie, kakor posamezne kronovine; zadni čas je toraj za raztreti i razrušiti vse sponse in verige nemškutarske.

Dragomili bratji Sloveni! kateri bivate v daljnih

krajih, čitajte „Carinthio“ i „Klagenfurterco“ i vidili boste, da v vsakem koticu Koroške naj menj en nemškutar tiči, kateri nas tako perlizljivo zalezvajo, kakor vragova kača v raju predstariše naše. Pisatelj v Carinthii je svoj odgovor že dobil, potem se je zopet en nemškutarček „Windischer Kärntner“ — tako se kaj radi zovejo — oglasil v Klagenfurterci, kateri vsakega svari, „Warnung“ daje, kter „ein Spieler“ je. Možiček dobro razumemo vas. — Bog daj, da bi več takih „ein Spieler“jev ali Svečanov bilo, potem bi bila Austrija stalna in svobodna. Kdor se tega prepričati hoče, naj bere družega tečaja Slovenije krasne sostavke slavnega Svečana, i vidil bo, da je nas Slovenov mnenje i djanje dobro i pravično za Austrio, ktero razširiti želimo noter do Balkana. Ko bi pa kdo koji božji vaša djanja i mnenja razglasiti hotel od obljubljene i dane vstave do dones, tak bi vam lasi po konci stali. O svobodni Austrii sinovi! — O nemška Biederkeit i Bescheidenheit! — O deutsche Gerechtigkeit und Treue!!! — Bolje bi nam bilo, ko bi ne bili v gledali belega dne. Ljubi moji nemškutarčki! to vam še povem v tolažbo, da takih „ein Spieler“jev ni edin, temoč nas je več, ko jim jošie teče slavjanska kri po žilah, i tekla bode do zadnega zdihleja života; kratkoma, ljubi prijatelji moji! vi ste nam še za deset let zad, hititi toraj z nami poberati; kdor z nami ne pobera, raztresa. Ako to storete, potem vam bomo prav dali, i potem si še le hočemo bratovsko roko podati, se ogerliti i poljubiti, dokler se pa to ne zgodi, je vse pridgovanje vaše od miru zapstoj.

Žalostni zasledki železnega jarma silne Germanije se še le zdaj prav prikazujejo na dan. Otroci sredne starosti, namreč še iz šol tevtonskih demagogov, so pri velikonočni spovedi po nemški molili, po slovenski pa se spovedovali. Od začetka, ves osupnjen, nisem vedil, al je šala al resnica? Ker se pa ta zmešnjava večart ponovi, vonder enega

vprašam, zakaj se tud po nemško ne izpovedava? Mi odgovori: „Ker neznam“. Ga prašam dalje, če kaj zastopi od molitev, ktere je vsi, spačene in le na pol požebal? Mi reče: „Nič“. Toraj ga baram, kje se je tako naučil? Mi pravi: „V soli“. To je cel Babilon, ako bo še dolgo tako, bomo vse vertoglavi. Kako mora taki srotlej sv. spoved prav opraviti? Kako mora grivenga serčna biti, če serdce ne zapopade, kar usta izrekajo? Tu nam grejo besede: „To ljudstvo me česti z ustmi, njegovo serdce pak je daleč od mene“. Toraj gg. kateheti! učite terdoslovske otročice po slovensko, storite majhen razloček, prosim, med božjimi in svetovnimi rečmi, ker tu ni govorjenje od same jednakopravnosti, temoč od časne i večne sreče. Takej v nebo vpijoči krivici se ne mora i ne sme tiho deti.

Prav v serce je nam koroškim Slovencom žal, da bo „Slovenija“ izhajati nehala, ktera nam je bila s svojimi novimi — pravzaprav starimi oblikami, zakaj na Koroškem so povsod v navadi, — i s svojim približovanjem k ilirščini tako po godu, sladka i prijetna. Kako bi kaj bilo, ko bi v kakem drugem mestu izhajati jela, alj ko bi marljiva „Slovenska Čbela“ svoj naslov spremenula, i pod naslovom „Slovenija“ ali „Ilirija“ izhajala? — Z Bogom mila Slovenija, ki te ljubili smo od tvojega začetka do zadnega zdihljeja kot zvesto prijateljico naroda i živo podpirateljico slovenščine. Počivaj v miru, dokler zopet najdeš rešitelja. — A. S.

Iz Gorice. Slavjanskemu društvu v Gorici je zadnja ura odbila. Ko je pred dvema letoma v Austriji svobode sonce zasijalo, in vse narode iz terdnega spanja k novemu življenju obudilo, je nekoliko iskrenih domorodcev, od kterih dva, namreč gospoda Mažgona in doktorja Dolenca žali Bog! zdaj hladna zemlja krije, leto društvo osnovalo. Od začetka seer majhno se je od dne do dne množilo tako, da je, kadar je česka stranka v Kromerizu oči cele Austrije na-se obračala, in Slovanom svitlo prihodnost obetala, blizo 170 udov štela. Čitavnica je bila tačas od zjutrej do pozne ure zvečer polna bravecev, in vsaki dan se je med drugimi lepimi pesmi iz serca zapela. „Hej Slovenci! naša reč slovenska živo klije.“

In zares je živo klila; ali so bili drugi časi, druge misli, drugi občuti. Pride 4. dan marca 1849, in vse je oplašeno obmolnilo. Smo začeli hoditi rakovo pot. Društva postava je podvergla društva sumljivemu čuvanju gospok, ter jim je odvezala poprejšnjo življenje. Eden za drugim našemu društvu slovo da; čeversta, radovoljna šolska mladost ji je še nar zvestejši. Kar na enkrat sred mesca Augusta, če se ne motim, pride na svitlo ukaz, ki učence iz vsakterega društva izklene.

Odsihdob je naše društvo splavalo. Na dan novega leta 1850 je ono zgubilo svojega voditelja, svojo nar močnejšo podporo, nepozabljivega doktorja Dolenca. Zalostni družbeniki so sklenili še skupej ostati, dokler bi bilo mogoče. Al zastonj, društvo nima več živevnosti. Nar boljši časopise, ki so pravice Slovanov zagovarjali, smo zgubili, al jih v kratkem zgubimo; nihče zdaj ne vidi al noče viditi potrebe se slovanskega jezika učiti; čitavnica slovenskega društva je seer celi dan odperta, al zastonj čaka, da bi jo kdo obiskal. H čemu je čitavnica brez bravecev? Zaprimo jo raj. Od pravega Aprila ne bo več slavjanskega društva v Gorici tudi po imenu ne.

Te besede zreči me žalost obide. Kako je bilo pred dvema letoma, kako je bilo lani, in kako je

daas! Pa zakaj hoče vse zaspati, zakaj taka enakšnost, taka merzlota, taka zanikernost, zakaj tako malo ljubezni do domovine? To je lahko odgovoriti: Slovani nimajo svojega jezika v uradih. Deržavna ustava, in ustava posamezne kronovine govori od enakopravnosti avstrijskih narodov in od nedotakljive pravice njih jezik izomikati. Kaj pa pomenijo te besede, morebiti da ministerstvo nobenemu ne krati se maternega jezika učiti? Lepa pravica, tako je nam vstava zares zlate čase prinesla! Veseli se Slovenc, zdaj smeš slovensko slovnico v roke vzeti! Se vidi vonder, da vladarstvo spozna, da je ono za ljudstvo tukej, in ne ljudstvo za vladarstvo!

Ljubljana. Eno leto in devet mescov je, kar je „Slovenija“ pervikrat rodoljube ob Savi, Soči in Dravi pozdravila. In rodoljubi so jo z veseljem in radostjo sprejeli, ji podporno roko podali in gostna vrata odperli. O tistej dobi smo si s „Slovenija“ vred marsikaj nadjali, kar je vsakemu domorodcu serce navdahnulo, da je veselja vriskalo. Od hiše do hiše, od sela do sela, od mesta do mesta se je petje razlegalo. Zjedinjenje Slovencov v eno kronovino, vpeljanje narodnega jezika v šole, pisarnice in javna opravila itd., to je bilo, kar je vsako rodoljubno serce tako močno navdahnulo. Al te naše mile nade, naše naj slajše želje so skopelne kakor spomladanski sneg, so zginule, kakor jutranja meglja pred rumenim soncom. Raztergan in zapušen je slovenski naj svetejši narod; slovenski jezik zaničvan se v svoji domovini tujemu uklanjati mora. Sovražna osoda je slovenski narod tepla. To je z grenko britkostjo vsakega rodoljuba napolnilo. „Slovenija“ je te žalostne in druge vesele novice naznanovale, se je za narodne pravice potegvala, rodoljube v podporo klicala, ki so ji tudi zvesto priskočili. Z danasnjim dnevom je pa tudi njej, saj za nekoliko časa odklenkalo. Vsim, ki so jo podperati blagovolili, naj mati Slava trud obilo poverne; domovini pa naj zasije bolj prijazno sonce kakor ji je dozdej sijalo. Naj nje sinovi na njenem polju pridno sejejo zlata zerna, in želi bodo hvaležni vnuki rumeno pšenico. Z Bogom!

Terst. Daljnopisno oznanilo iz Tersta pove da se na Gerškem nič ni spremenilo. 11 vjetih bark so Anglezi Gerkom nazaj dali.

Štajarska. Pri Semeringu dela dan za dnevom 3000 delavcov na železnici.

Horvaška. Dr. Gaj je naznanil, da hoče slovensko občno knjigarnico in starinarnico napraviti.

Česka. Pražske Nov. povedo, da je na Českem mesca januarja 71 oseb iz rimsko-katoliške vere v evangelsko stopilo.

Moravska. V cnajmskem okrogu tri ure od Kromave se je strašna nesreča prigodila. V tamošnjem kraju se je namreč v poslopju, kjer smodnik pripravljajo, 27 stotov smodnika zažgalo, ki je bil že pripravljen, da bi ga bili drugo jutro v Berno poljali. V enem predelu so 4 vojaki delali. Strašno smert so storili, vsak kos trupla je bil v kakem drugem kraju najden. Puh je bil tako močen, daje iz hiše, ki je na bližnjem hribu stala vse opeke odnesel in okna v tisuče čepin razsul. Vozovi, ki so tri četert ure dalje bili, je puh za en čevelj odnesel. V mestu Kromav, ki je tri ure preč, so se okna tresla in votlo gromenje se je čulo. Na kako vižo se je smodnik zažgal, se ne ve.

Slovaška. V „Union se piše:“ Ako bi kdo menul, da od 25 - do 30.000 Slovakov, ki so lanskoleto za veliko edino Austrijo proti sovražniku

stali, nobeden več ne živi, ki narodnega čuta v sercu ne nosi, bi bilo sicer njegovo mnenje krivo; za resnico je pa nezapopadljivo, kako je mogla v tako kratke dobi na Slovaškem tako velika tihota postati. Hočemo poskusiti to vganjko vganuti: to je žalost zvestega, odkritosrčnega, osramotenega prijatelja, ki svojih misel v globoko razžaljeni duši ne more zapopasti. Še smo zdravi, še dihamo, katerih divja vojska ni požerla, in gledamo kole, drevesa in poslopja, na ktere so bili naši brati obešeni in zadavljeni, še se spomnimo sladkih sanj, ki smo jih takrat sanjali, z tamnim očesom vidimo, kar se pri nas godi, in vonder le upa ne zgubimo, ker ne moremo dvomiti, ker je naša reč pravična, da bi slednjič ne zmagala, ker smo prepričani, da bo vlada, ktera se je zdaj, kakor se nam zdi, madjarskemu boljarstvu v naročje vergla, vonder le spregledala pri čim da je, in do naših možev zaupanje dobila. — Ona nam naših zadev noče zaupati in nam pošle Beniecz Kys-a, in Balogh-a, Pongraacs-a in Nandorys-a za komisarje postavi. In vonder je jasno kot beli dan, da niso mesta, ne ljudstvo na deželi, ne slovanska narodna stranka punta zbudile. Stara aristokracija še te narodne može, ki so do zdaj službe imeli, iz služb podi, ker dobro ve, da vlada vsega ne more vediti, kako brezvestno in krivično ona ravna. Toliko moramo zagotoviti, da ljudstvo madjarski jezik za puntarski ima, in vonder ne ve ali je v cesarski ali v madjarski oblasti. Avstrija bo velika, ako bo edina, edina pa le takrat zamore postati, ako se na vse narode enako opera. Ljudstvu se lahko jezik zaveže in jarm naloži, pa s tem vlada ne bode terdnije stala, zdelo se bo, kakor da bi vojaki mir obdržali, al madjarski podpihovavci med tem nove zanjke nastavljajo.

Avgustin Beniecky je bil od ministra pravice na Slovaško poslan, da bi sodnije vredil. Ta mož sam pravi, da nemškega ne razumi, slovansko pa je pozabil. — Pri sodnijah je same goreče protivnike naše narodnosti in vstave postavil. Govorilo se je, da se bodo poslanci na Dunaj poslali, da bodo proti njemu govorilo. Pa tega ne bomo storili, tudi se mu ne bomo operli, ker vse naše prošnje pri vladi so bile le glas vpijočega v puščavi. Vse upanje še stavimo samo na višjega državnega zagovornika, ki je nam obstoj tirnavskega krožnega vsijega sodništva obvarval. Da bi skorej v naše zidovje prišel!

Austrijska. 22. marca je bilo na Dunaju sklenjeno spomladi 1852. leta veliko avstrijsko obertniško razstavo napraviti.

* „Reichszeitung“ pravi, da minister notranjih zadev slovanskim vradnijam v slovanskem jeziku dopisuje. To mora vsakega vstavoljubega državljana razveseliti; ker očitno dokaže, da gospod minister narodno enakopravnost poštuje. Na to pa posebno tiste vradnike opomnemo, katerim dolga kita čez pleča maha, ki se le v staro Avstrijo nazaj ozerajo, ki od vpeljanja narodnega jezika v pisarnice in javna opravila nič nočejo vediti in slišati.

Ogerska. Slov. Nov. pišejo, da je v Košicah preiskovavna komisija nekega Istoka po imenu, nekdanjega vradnega služabnika k smerti obsodila, ki je bil tudi potem ustreljen, ker je z nabrano množico c. k. vojake napadval in pobijal. Ko mu je auditor sodbo bral, mu je dvakrat v besedo segel in očital, zakaj da se ni madjarskega jezika bolj naučil.

* Do zdaj je že 86.000 madjarskih honvedov v avstrijsko armado uverstenih.

Tuje dežele.

Bosna. Vstajniki so se namenili te dni v Vakup, in ako se bodo tamošnji Turki z njimi potegnuli, jih hočejo z oboroženo desno prisiliti.

Cernagora. 13. marca je okrog 1000 gorcev sosedne vasi pri Podgorici napadlo, in se le o mraku, ko so se celi dan bili, so se nazaj podali. Dva Turka sta bila mervta in 20 je bilo ranjenih; Černogorec pa nobeden ni padel.

Rusko. Nekteri časopisi pravijo, da ruska vlada Prusom z vojsko žuga.

Valahia. Rusi se ne bodo iz Valaškega na Rusko nazaj vernuli, kakor se je govorilo, temveč še več se jih v podunavske knezovine pričakuje. Čuje se, da so Anglezi zavolj tega začeli Gerke stiskati, da bi Ruse primorali podunavske knezovine zapustiti. Al ravno zavolj te dogodbe bo toliko večja ruska armada knezovine posedla.

Turska. Iz Carigrada se v „Narodne Nov.“ piše, da se tam mnogo pripoveduje od neke zaveze, ruske, turške in francoske vlade. Od vojvoda Leuchtenberga govore, da bo on srednik pri tej reči. Predlog te zaveze ni nov, ampak pravijo, da je tisti od carja Napoleona, ki je hotel svet v dve državi razdeliti. Čuje se, da je francoski kabinet turško vlado vprašal, ali bi ona hotla vse tiste begune v varstvo vzeti, ki so iz Švajcarskega prognani. Že davno se je govorilo, da bo turška vlada kristjanom ravno tiste pravice podelila, kakor jih muhamedani uživajo, ali za vresničenje tega se še ene stopnje ni storilo in vse se kaže, da bo vse še pri starem ostalo. Armada se bo za 70.000 pomnožila.

* Iz Šumle se piše, da so se ogerski beguni 24. febr. ob desetih zjutraj v Varno podali. Bili so sledeči: Bem, Tabaczynski, Kmety, Stein, Zarzicki, Waroniecki, Grimm, Baretz, Told, Fiala, Hollan, Nemegyi, Albert, Orosdy, Šeibenberu, Šneider, Šöpf, Ballogh (oče in sin).

Laska. Rim. časopis „Vero Amico“ pravi, da bo papeževa armada iz treh tujih kardel obstala: iz avstrijskega, francoskega in španskega.

* Neapolitansko. Časopisi pripovedujejo, da angleška vlada od neapolitanske tirja, da naj Sicilianom že davno obljubljeno vstavo podeli in od svoje prelude ojustrosti odstopi, ki je kriva, da toliko ljudi svojo domovino zapustiti mora; potem hoče tudi oškodvanje za škodo, ki se je Anglezom že pred letmi in posebno v zadnji sicilijski vojski zgodila. Vonder se ni znano, ali je vse to res ali ne.

* Neapolitansko. Kako sebični in hudobni so nekteri ljudje, kako malo jim je mar, ako se narodu dobro ali slabo godi, pokaže dovolj prošnja, ktero so neapolitanske oblasti vladi predložili. Glasi se takole: Neapolitanski narod, ki želi, da bi se enkrat brezpostavnost končala, ki dobro previdi, da še ni zrev za vstavno življenje, ki previdi, kako bogaboječ je kralj, prosi, da bi se spet samovladarna vlada v kraljestvu vpeljala. S takim ravnanjem se bodo gosposke pri ljudstvu gotovo zlo prikupile, ki je tudi za Boga! zlo pripravno jim zaupanje naroda pridobiti. Slepci, ki ne vidijo, da naravnost proti prepadu koracijo, iz kterega ako vanj padejo, nikdar več ne bodo prišli.

Nemška. Daljnopisno naznanilo iz Brezlave naznani, da se je nemški zbor v Erfurtu 20. marca pričel.

Francoska. V francoski zbor je sedaj velika večina tako imenovanih „rudečih“ zvoljenih. Ti bi znali Napoleonu kako grenko povedati in ga znabiti clo prisiliti od predsedništva odstopiti.

Lepoznansko polje.

Blagor pesnika.

Pel bi rad!
 Serce se zopet raduje
 Nedrije više dviguje
 Peti imam želje,
 Svoje veselje
 Hočem ljudem razodeti
 Ino spet eno zapeti.

Pel bi rad!
 Naj mi pa tudi prilaga,
 Kterim kolj radost je draga,
 Zložne pesmice
 So veselice
 Dobrega serca na sveti
 Znalo da v raju bo peti.

Pejem rad!
 Kader mi sončice sije
 Tudi če megla ga krije,
 Radost alj žala,
 Ktera se dala,
 Ktera mi serce zagneti
 Sleherni sili me peti.

Pejem rad!
 Ako mi ravno ne steče
 Kakor so želje goreče,
 Sej po vibari
 S lepšemi žari
 Sonce prijazno nam sveti
 Vabi veselo zapeti.

Pel bom rad!
 Če ovsenjak mene siti
 Vrelie le daja mi piti,
 Bivam na slami
 V revnemu hrani,
 Moram le pičlo živeti,
 Moje bogastvo je peti.

Pel bom rad!
 Dokler mi dani so glasi,
 Naj se preminajo časi,
 Starost me krivi
 Glavico sivi,
 Vedno rad hotel bom peti
 Dokler da moral bom umreti.

V Trebovlah 18. Sušca 1850. Hašnik. 7

V spomin Antona Krempelja.

Gosta megla še je ležala po lepih slovenskih krajinah, ki je branila toplim žarom blagega solnca posijati v temno noč narodnega spanja. Le malo korenjakov je v tem žalostnem, sramotopolnem času svoj glas povzdignulo budivši k življenju nemarne zanikernike. Tudi A. Krempelj spada v versto prvih borincev za narodne pravice Slovencev. Slava jim! Oni so bili jasne zvezdice, predhodnice belega dneva, bili so narodni brambovci, ki so predstraže zvesto obskerbljevali, ino med njimi se vidi tudi A. Krempelj. Še učenec višjih naukov se je že čversto boril za narodne pravice. Kdo pa ne pozna njegovih spisov, izmed katerih naj imenitnejši je njegovo slednje delo „Dogodivšine štajerske zemlje“, iz katerih vroča ljubezen do Slovencev skopčana s pravičnim serdom na njihove tisučletne tlačitelje dije. Slog njegovih spisov še je sicer neopiljen, čeravno

brez terdobe tudi nekaterih sadajnih; alj če se ozremo na krepkost, lahko odпустimo samouku nekdanjih dob, ki si je le skož ternje ino koprive pot do slovenskih blagric iskati moral. Posebno nas je leto 1848 prepričalo od koristi, katero so Krempeljeve „Dogodivšine“ donesle. Zamorem zagotoviti, da so veliko pripomogle proti volitvam v nemški Frankobrod. Lepo je bilo slišati ino serce je radosti v kipečih persih terkalo, kadar so prosti kmetovavci svoje protivenje po „Dogodivšinah“ s primernimi razlogi izraževali. V tem letu so se marljivo prebirale, ker so tudi prav dober kup, po 36 kr. srebra se v Gradcu dobe.

Smešnico iz Krempeljeve mladosti mi je eden izmed njegovih součencev povedal; tukaj sem jo postavim, ker mislim, da nasemu spisatelju nije v sramoto. A. Krempelj je bil učenec 4. latinske šole v Mariboru i u vsem deček že prav možkega obnašanja. Enkrat pa mu se otožnost razvedri ino za šolo si napravi baruse iz papirja ter si je na brado prilepi. Učitelj to viditi se od prevelike jeze togoti ino ne miruje, dokler naš Krempelj Maribora ne zapusti z drugim redom v zadržanju ino s pristavkom: papiream sibi barbam fecit. On te daj odrine v Gradec, kder tudi visoke šole z dobrim uspehom sverši. —

Krempelj je umerl, kakor je znano, leta 1844 v svoji župiji Mala Nedelja poleg Ljutomira, kder njegovo truplo počiva. Župljani ino tudi drugi iz okolice še se mnogokrat spomnijo svojega župnika ino njegove bistrice zgovornosti v razskladanju božjih ino posvetnih reči. Lehka mu zemljica! — Preteklo leto pridem k malej Nedelji, se ozrem po prelepej okolici iz bližnjega cerkevnjaka, na katerem je Krempelj svoje žalostinke od nekdanje sreče ino slave Slovencev prepeval. Solze v očeh se podam na pokopališče. Ko k znanemu mestu njegovega pokoja pristopim, se nisem mogel otožnosti obraniti. Najdel sem samo mali kup zemljice s travo obrasčen, leseni križ, ki mu je 4 leta na verhu stal, je strohnet ležal. Živa slika zemeljske zginljivosti! Alj Krempelju v sercih njegovih rojakov močen spominek stoji, ki klije in raste do boljše prihodnosti, ter obilno zlahnega sadu na polju Slavjanstva obeta. Vendar pa bi se spodobilo, da se Krempelju tudi na grob kaki prost spominek postavi, da bi bližnji ino daljni obiskovavci vidili, kak se časti slaven rojak in nevtrudljiv delavec Slave. — Priporočim to reč posebno gradečkemu slovenskemu družtvu v prevdarek. —

Da se Prešernu spominek postaviti hoče, je misel vse hvale vredna, ker le nemaren narod, ki takih možev nije vreden bil, kaj takega za nepotrebno derži. Naj slavnejši narodi Greki in Rimljani ino drugi v dalnej Azii in Afriki so svojim velikanom s neizmernimi stroški orjaške spomenike stavili, — mi pa bi se nehvaležne skazali? Tega ne dopusti slovensko rodoljubje, če ravno gluha sebičnost sadajnega časa se s svojimi načeli močno opira, ker iz tega ne vidi djanske koristi. Eno pa je, kar omeniti moram zastran Prešernovega spomenika: *da bi se mu na grob prosto znamenje s potrebnim napisom postavilo; saj lepši, če ne velikanski spominek, pa mu se naj v rodoljubnem slovenskem mestu Kraju postavi*, kar se mi iz več uzrokov primerneje ino koristneje zdi od pokopališča. *Prevdarite Slovenci! — V Gradcu 18. sušca 1850.* ☺

Odgovorni izdajatelj in tiskar **Josef Blaznik** v Ljubljani.

